

Sendt med e-post

Kulturutredningen
v/ utvalgsleder Anne Enger

Oslo, 29. juni 2012

Innspill til Kulturutredningen 2014

Kopinor ønsker med dette å sende et innspill til Kulturutredningen 2014 for å framheve den betydningen en velfungerende opphavsrett har for Kultur-Norge

Til sammen representerer forvaltningsorganisasjonene Tono, Gramo, Norwaco, Bono og Kopinor over 30 000 norske opphavsmenn, produsenter og utøvere. I tillegg representerer organisasjonene rettigheter til utenlandske rettighetshavere på en rekke felt. Forvaltningsorganisasjonene kan dermed gi brukerne enkel og lovlig tilgang til millioner av opphavsrettslig beskyttede verk, mens kunstnere og andre rettighetshavere sikres inntekter av det de har skapt.

Opphavsrett

Opphavsretten er godt forankret i internasjonale konvensjoner, og norsk åndsverkslovgivning inngår i et internasjonalt rammeverk som også omfatter forpliktelser overfor EU/EØS. Like fullt ser vi at opphavsretten stadig utfordres, særlig i møtet med mulighetene for rask og omfattende digital spredning av åndsverk.

Departementet arbeider nå med en revisjon av åndsverkloven. Første trinn, som vedrører tiltak for bedre håndheving, har vært ute på høring. Vi ser fram til neste trinn, med en mer grundig gjennomgang av hele loven.

Lovrevisjonene vil uansett ikke rokke ved hovedprinsippet ved opphavsretten, som er opphavsmannens enerett til å råde over sitt eget verk. Dette prinsippet gir opphavsmannen mulighet for inntjening, og slik legges grunnen for at kunstnere skal kunne skape sitt eget utkomme av sin kunst.

Mens kulturpolitikk ofte dreier seg om hvordan kulturen skal støttes og videreutvikles ved hjelp av offentlige budsjetter, er opphavsretten et verktøy for at kulturen også skal være selvbærende. Et sterkt forsvar for opphavsretten er derfor en hjelp til selvhjelp for kunstnere og andre grupper av rettighetshavere.

Selv om Stortinget for få år siden vedtok en egen kulturlov, vil vi derfor peke på åndsverkloven som kulturlivets "grunnlov". Vi er glad for at det er bred oppslutning om opphavsrettens grunnleggende prinsipper i dag, både i Norge og internasjonalt.

MEDELSORGANISASJONER

Den Norske Fagpresses Forening
Den norske Forfatterforening
Den norske Forleggerforening
Forbundet Frie Fotografer
GRAFILL (Norsk organisasjon for visuell kommunikasjon)
Mediebedriftenes Landsforening

NOPA Norsk forening for komponister og tekstforfattere
Norges Fotografforbund
Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening
Norsk Journalistlag
Norsk Komponistforening

Norsk kritikerlag
Norsk Musikkforleggerforening
Norsk Oversetterforening
Norsk Redaktørforening
Norsk Revyforfatterforening
Norsk Tidsskriftforening

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere
Norske Billedkunstnere
Norske Dramatikeres Forbund
Norske Kunsthåndverkere
Ny Musikk Komponistgruppe

ADRESSE

Postboks 1663 Vika, 0120 Oslo
Tlf.: 23 10 74 00 Faks: 23 10 74 10
E-post: kopinor@kopinor.no
Bankgiro: 5005.05.79848
Org.nr.: 964250340

www.kopinor.no

I den offentlige debatt får man av og til inntrykk av at opphavsrett handler om å låse inn innholdet. Dette er fjernt fra de fleste rettighetshaveres tanker. Snarere er en sterk opphavsrett forutsetning for en sunn økonomi slik at nye verk skal bli skapt og utgitt.

Samfunnet har også andre hensyn å ivareta. Gjennom ulike unntak fra opphavsmannens enerett gir derfor loven adgang til for eksempel privat bruk av åndsverk og ulike ordninger for lettere adgang til å bruke verk i undervisning, bibliotek, kirke, for funksjonshemmede osv.

Vi er positive til en slik balansert praktisering av opphavsretten, så lenge opphavsmannens legitime interesser ikke settes til side. Dette er også et grunnleggende kriterium satt opp i Bernkonvensjonen, som utgjør det internasjonale rammeverket for opphavsretten.

Kollektiv rettighetsforvaltning

Kopinor og de andre forvaltningsorganisasjonene er alle startet opp av rettighetshaverne selv for i fellesskap å kunne forvalte rettigheter i møte med brukere. Der verk skal brukes av mange, eller der verk fra mange rettighetshavere skal brukes, vil kollektiv rettighetsforvaltning være det mest praktiske – av og til det eneste mulige – verktøyet for å kunne klarere rettighetene.

Områder for kollektiv rettighetsforvaltning kan for eksempel være bruk av verk i kringkasting eller kopiering og TV-opptak til skolebruk. I alle tilfellene gis private og offentlige brukere en enkel løsning for lovlig bruk av åndsverk, samtidig som opphavsmenn, produsenter og utøvere sikres rettmessig betaling.

Forvaltningsorganisasjonene i Norge sørger i dag for at over én milliard kroner årlig føres tilbake fra brukere til rettighetshaverne.

Ikke minst i vår digitale tid, med helt nye muligheter for spredning av innhold, vil kollektiv rettighetsforvaltning spille en stor rolle. Eksempelvis er forvaltningsorganisasjonene nødvendige tilretteleggere både for nye musikk-streamingtjenester og Nasjonalbibliotekets tilgjengeliggjøring av bøker på Internett.

Vi har med dette ønsket å peke på opphavsrettens sentrale betydning og hvilke fordeler som ligger i en fleksibel, kollektiv forvaltning av rettigheter. Skulle utvalget ønske det, bidrar vi gjerne med ytterligere utdypninger.

Vennlig hilsen
KOPINOR

Yngve Slettholm
adm. direktør